

ДО ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ДОМАШНЬОГО АРЕШТУ ЯК ЗАПОБІЖНОГО ЗАХОДУ ВІДПОВІДНО ДО КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

М. Й. Вільгушинський,
кандидат юридичних наук,
заступник голови Вищого
спеціалізованого суду України
з розгляду цивільних і
кримінальних справ,
заслужений юрист України

Ю. А. Ліхолєтова,
кандидат юридичних наук,
головний консультант
управління інформаційного
забезпечення Вищого
спеціалізованого суду України
з розгляду цивільних і
кримінальних справ

Розглядаються деякі процесуальні особливості обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту. Запропоновано рекомендації щодо вдосконалення кримінального процесуального законодавства України.

Ключові слова: запобіжний захід, злочинність, домашній арешт, підозрюваний, обвинувачений, електронні засоби контролю, орган внутрішніх справ

Одним із пріоритетних напрямів державної політики є протидія злочинності. Серед завдань, безпосередньо пов'язаних зі зміцненням правопорядку і подоланням злочинності, значне місце посідають заходи процесуального примусу й особливий їх різновид – запобіжні заходи. Проблема запобіжних заходів в кримінальному процесі розробляється ще з радянських часів. Їх перелік доповнювався з метою поліпшення здійснення кримінального судочинства, постійно дискутувалися питання включення до системи запобіжних заходів затримання підозрюваного, відсторонення обвинуваченого від посади, віддання під нагляд міліції, домашнього арешту.

Характеризуючи стан наукової розробки цієї теми, слід виділити праці таких науковців, як Ю. П. Аленін, В. Г. Гончаренко, Ю. М. Грошевий, Л. М. Лобойко, П. І. Люблінський, В. Т. Маляренко, В. Т. Нор, І. Л. Петрухін, В. В. Сташис, Л. Д. Удалова, та інших. Необхідно зазначити, що вони досліджували лише загальні для всіх запобіжних заходів категорії (поняття запобіжних заходів, їх специфічні правові властивості, підстави застосування тощо) або тільки окремі види запобіжних заходів.

Кримінальний процесуальний кодекс України (далі – КПК) від 13 квітня 2012 р. вніс суттєві зміни до системи заходів процесуального примусу. Не минули вони і таку важливу складову, як запобіжні заходи. Зокрема, у КПК відсутні підписки про невивід, порука громадської організації або трудового колективу, нагляд командування військової частини. Проте з'явилися нові запобіжні заходи: особисте зобов'язання, домашній арешт, серед яких на особливу увагу заслуговує саме домашній арешт.

Історії кримінального судочинства відомі різні види запобіжних заходів, і не тільки ті, що використовуються відповідно до чинного законодавства України. Так, статут Кримінального судочинства 1864 року серед інших запобіжних заходів передбачав домашній арешт – рекомендував використовувати його для тяжкохворих людей та матерів-годувальниць, однак на практиці він застосовувався, як правило, до високопоставлених або заможних осіб [1, 17].

Цікаво, що серед інших запобіжних заходів домашній арешт був передбачений Кримінально-процесуальним кодексом УРСР 1922 р. як обмеження волі у вигляді ізоляції за місцем проживання, з призначенням варти чи без такої. Цей вид процесуального примусу був досить дієвим. Також Кримінально-процесуальний кодекс УРСР 1924 р. увібрав багато положень статуту Кримінального судочинства, у тому числі й ті, що регламентували застосування запобіжних заходів, зокрема домашній арешт, який досить широко застосовувався на практиці. Однак застосовувався домашній арешт дедалі рідше і вже до 50-х рр. ХХ ст. став анахронізмом, в Кримінально-процесуальному кодексі України 1960 р. не потрапив до переліку запобіжних заходів [1, 18]. Кримінально-процесуальне законодавство багатьох країн світу передбачає можливість застосування домашнього арешту як запобіжного заходу. Наприклад, його застосовують у Казахстані, Латвії, Литві, Німеччині, Росії, Швеції й інших країнах [1, 18].

Відповідно до положень кримінального процесуального законодавства України, зокрема згідно із ч. 1 ст. 181 КПК, домашній арешт полягає в забороні підозрюваному, обвинуваченому залишати житло цілодобово

або у певний період доби.

Виходячи з ідеї КПК та переліку запобіжних заходів, домашній арешт буде застосовуватись в тих випадках, коли застава є занадто м'яким запобіжним заходом, а тримання під вартою – занадто суворим. Частиною 2 ст. 181 КПК встановлено, що домашній арешт може бути застосований до особи, яка підозрюється (обвинувачується) у вчиненні злочину, відповідальність за який передбачено у вигляді позбавлення волі. Стаття 299 КПК містить певне застереження про недопустимість застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту під час досудового розслідування кримінальних проступків (кримінальний проступок у законопроекті від 28 лютого 2012 р. № 10126 «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо введення інституту кримінальних проступків» визначається як діяння, за яке передбачено покарання у вигляді громадських робіт, або інше, більш м'яке покарання, за винятком основного покарання у вигляді штрафу в розмірі трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян).

Слід погодитися із висновком О. П. Кучинської про те, що слухним було б застосування домашнього арешту до неповнолітніх осіб, що обвинувачуються у вчиненні злочинів, адже їхнє перебування в ізоляторі тимчасового тримання чи у слідчому ізоляторі не тільки не справляє виховного впливу, а навпаки – шкодить дитячій психіці. Такий запобіжний захід можна було б застосовувати й до цілої групи осіб із особливими потребами, перебування яких під вартою є небажаним, зокрема це особи, які страждають на певні хвороби, що не підлягають лікуванню, мають на утриманні неповнолітніх дітей, особи похилого віку [1, 19].

Свою думку про доцільність застосування домашнього арешту висловив начальник Головного слідчого управління МВС України В. І. Фаринник. Згідно з наведеною ним статистикою в 2011 р. було заарештовано 35 тис. осіб, з них тільки 27 тис. вчинили тяжкі та особливо тяжкі злочини, за які передбачено покарання понад 5 років позбавлення волі. Інші 8 тис. осіб вчинили злочини середньої і невеликої тяжкості, однак були взяті під варту, оскільки перешкождали розслідуванню шляхом неявки в суд і в органи розслідування або чинили тиск на потерпілих і свідків. В. І. Фаринник вважає, що саме введення домашнього арешту допоможе розвантажити переповнені слідчі ізолятори [2].

Зупинимося детальніше на питанні процесуального оформлення домашнього арешту. Частиною 3 ст. 181 КПК передбачено, що про обрання запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту постановляється ухвала, яка передається для виконання органу внутрішніх справ за місцем проживання підозрюваного або обвинуваченого. Проте, на відміну від Кримінально-процесуального кодексу Російської Федерації (далі – КПК РФ), КПК України не містить ніяких вказівок щодо змісту такої ухвали, лише у частинах 3, 4 ст. 196 КПК наголошено, що в такій ухвалі має бути

зазначено точну адресу житла, яке підозрюваному, обвинуваченому забороняється залишати, та дату закінчення дії такого запобіжного заходу. Водночас відповідно до ч. 9 ст. 107 КПК РФ у постанові суду про обрання цього запобіжного заходу зазначаються: місце, в якому буде знаходитися підозрюваний або обвинувачений, термін домашнього арешту, час, протягом якого підозрюваному або обвинуваченому дозволено перебувати поза місцем виконання запобіжного заходу, заборони та (або) обмеження, встановлені щодо підозрюваного або обвинуваченого, місця, які йому дозволено відвідувати [3].

Вважаємо, що нашому законодавцю варто врахувати деякі інші положення російського кримінально-процесуального закону, зокрема про те, що з урахуванням стану здоров'я підозрюваного або обвинуваченого місцем його утримання під домашнім арештом може бути визначено лікувальну установу (ч. 1 ст. 107 КПК РФ) [3]. Також відповідно до КПК РФ суд при обранні такого запобіжного заходу може обмежити особу не лише в пересуванні, а й у спілкуванні, але при цьому забороняється обмежувати особу у її праві використовувати телефонний зв'язок для виклику швидкої медичної допомоги, співробітників правоохоронних органів, аварійно-рятувальних служб у разі виникнення надзвичайної ситуації, а також для спілкування з контролюючим органом, особою, що провадить нагляд. Натомість в КПК України про це навіть не йдеться.

Що ж до заборони особам, які перебувають під домашнім арештом, отримувати та відправляти кореспонденцію, вважаємо, що це питання потребує розширеного тлумачення. Згідно зі ст. 1 Закону України «Про поштовий зв'язок» письмова кореспонденція – це прості та рекомендовані листи, поштові картки, бандеролі, секограми та дрібні пакети [4]. Під час домашнього арешту додатково може бути передбачене обмеження на отримання та відправку всіх поштових і телеграфних відправлень (кореспонденції, посилок, прямих поштових контейнерів, телеграм), а також обмеження на користування іншими послугами зв'язку (крім проведення поштових переказів грошових коштів).

З метою уникнення перешкоджання провадженню у справі обвинуваченому (підозрюваному) може бути заборонене спілкуватися з журналістами, робити заяви через ЗМІ.

При обранні запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту суддя зобов'язаний керуватися ст. 178 КПК, в якій детально перераховані обставини, що враховуються при обранні запобіжного заходу. Це не тільки вагомість доказів або тривалість строку, що загрожує обвинуваченому, але і наявність у нього постійного місця проживання та роботи, міцність соціальних зв'язків, а також його репутація. Наприклад, було б нелогічно застосовувати домашній арешт до зловмисника, у якого немає житла. А людині з доброю репутацією, яка завдала шкоди на ґрунті ревнощів або помсти, можна дати шанс уникнути в'язниці.

Варто зауважити, що домашній арешт не по-

винен обмежувати права та свободи людини, а тому вказівка в ухвалі на окремі обмеження має бути вмотивована судом.

Токійські правила, затверджені резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 14 грудня 1990 р. № 45/110, передбачають, що конкретні обмеження для обвинуваченого (підозрюваного) формулюються в практичній і чіткій формі, і їх кількість по можливості зводиться до мінімуму (пункти 2.6; 12.2). У процесі застосування не пов'язаних із тюремним ув'язненням заходів дотримується право обвинуваченого на особисте життя, а також право на особисте життя його родини (п. 3.11) [5].

Відповідно до міжнародно-правових норм повинен бути встановлений спеціальний строк домашнього арешту. Так, у ч. 3 ст. 9 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р. передбачено, що кожна заарештована або затримана за кримінальним обвинуваченням особа в терміновому порядку доставляється до судді чи до іншої службової особи, якій належить за законом право здійснювати судову владу, і має право на судовий розгляд протягом розумного строку або на звільнення [6].

КПК чітко встановлює строк можливого застосування домашнього арешту – 2 місяці (ч. 6 ст. 181). У разі необхідності строк тримання особи під домашнім арештом може бути продовжений за клопотанням прокурора в межах строку досудового розслідування в порядку, передбаченому ст. 199 КПК. При цьому сукупний строк тримання особи під домашнім арештом під час досудового розслідування не може перевищувати шести місяців, що стимулюватиме правоохоронні органи в стислі строки завершити досудове розслідування.

Після закінчення цього строку ухвала про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту припиняє свою дію і запобіжний захід вважається скасованим (ч. 6 ст. 181 КПК). На жаль, законодавцем чітко не прописана процедура автоматичного скасування такого заходу, що може створити проблеми на практиці.

Варто звернути увагу на порядок оскарження домашнього арешту. Так, ухвала слідчого судді про застосування запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту або відмову в його застосуванні, а також про продовження строку домашнього арешту або відмову в його продовженні може бути оскаржена в апеляційному порядку (п.п. 4, 5 ч.1 ст. 309 КПК). Відповідно до ч. 2 ст. 395 КПК апеляційна скарга на ухвалу слідчого судді подається протягом п'яти днів з дня її оголошення та повинна відповідати вимогам, передбаченим ст. 396 КПК.

Що ж до провадження в суді касаційної інстанції, то згідно із ч. 4 ст. 424 КПК ухвала слідчого судді після її перегляду в апеляційному порядку, а також ухвала суду апеляційної інстанції за результатами розгляду апеляційної скарги на таку ухвалу оскарженню в касаційному порядку не підлягають.

Цікавим є питання про те, яким саме чином

буде здійснюватися контроль за виконанням домашнього арешту. Статтею 181 КПК передбачено, що цим будуть займатися працівники органів внутрішніх справ, які з метою належного контролю за особою та за виконанням вимог, покладених на неї під час досудового розслідування, уповноважені з'являтися за місцем проживання цієї особи, вимагати надання устних чи письмових пояснень з питань, пов'язаних із виконанням покладених на неї зобов'язань.

Відповідно до ч. 4 ст. 181 КПК орган внутрішніх справ повинен негайно поставити на облік особу, щодо якої застосовано запобіжний захід у вигляді домашнього арешту, і повідомити про це слідчому або суду, якщо запобіжний захід застосовано під час судового провадження.

Новим у КПК є й те, що при застосуванні домашнього арешту для його безумовного виконання можуть застосовуватися електронні засоби контролю (далі – ЕЗК).

Варто згадати історію запровадження таких електронних засобів контролю за кордоном. Так, у 1983 р. Верховний суд штату Нью-Мексико (США) вперше узаконив носіння натільних ЕЗК як одне із зобов'язань, що накладаються на осіб, до яких запобіжним заходом обрано домашній арешт. В наш час така система моніторингу використовується в 49-ти штатах США і ще в понад 60-ти країнах. За приблизними підрахунками, електронні браслети носять близько 200 тис. осіб, що перебувають у статусі підозрюваних, обвинувачених або засуджених [7].

Згідно із положеннями ст. 195 КПК застосування електронних засобів контролю полягає у закріпленні на тілі підозрюваного, обвинуваченого пристрою, який дає змогу відслідковувати та фіксувати його місцезнаходження. Такий пристрій має бути захищений від самостійного знімання, пошкодження або іншого втручання в його роботу з метою ухилення від контролю і негайно сигналізуватиме про спроби зробити щось подібне. До того ж цей пристрій не повинен завдавати значних незручностей, а тим більше становити небезпеку для життя і здоров'я особи. Забороняється застосовувати ЕЗК, які не пройшли сертифікацію відповідно до чинного законодавства.

Працівники органу внутрішніх справ при отриманні ухвали слідчого судді, суду про обрання підозрюваному (обвинуваченому) запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту та постановленні на облік такої особи з метою здійснення контролю за її поведінкою застосовують ЕЗК, якщо такий обов'язок було покладено на підозрюваного (обвинуваченого) відповідною ухвалою, а також повідомляють про це слідчому або суду, якщо запобіжний захід застосовано під час судового провадження.

Відповідно до наказу Міністерства внутрішніх справ України від 9 серпня 2012 р. № 696 «Про затвердження Положення про порядок застосування електронних засобів контролю» на виконання ухвали слідчого судді, суду працівник органу внутрішніх справ:

- негайно знайомить підозрюваного (обвинуваченого) з ухвалою слідчого судді, суду та вручає йому копію ухвали про застосування стосовно нього запобіжного заходу у вигляді домашнього арешту. Роз'яснює підозрюваному (обвинуваченому) сутність запобіжного заходу, обмеження, які визначені в ухвалі. Складає протокол оголошення підозрюваному (обвинуваченому) ухвали слідчого судді, суду щодо застосування запобіжного заходу та вручення її копії;
- роз'яснює підозрюваному (обвинуваченому) вимоги, які пов'язані із застосуванням ЕЗК, що визначені в ухвалі слідчого судді, суду. Складає протокол про роз'яснення підозрюваному (обвинуваченому) обов'язків, передбачених ч. 5 ст. 194 КПК;
- за участю представника уповноваженого підрозділу, якому працівник органу внутрішніх справ вручає копію ухвали слідчого судді, суду, роз'яснює підозрюваному (обвинуваченому) правила користування ЕЗК, техніку безпеки поводження з ним. Складає протокол про роз'яснення підозрюваному (обвинуваченому) правил користування ЕЗК;
- може бути присутнім під час закріплення на тілі підозрюваного (обвинуваченого) електронного браслета або персонального трекера та приведення їх у дію;
- про закріплення на тілі підозрюваного (обвинуваченого) електронного браслета або персонального трекера негайно повідомляє слідчого, прокурора, слідчого суддю, суд;
- про поведінку підозрюваного (обвинуваченого), а також порушення цією особою зобов'язань, зазначених в ухвалі, негайно інформує слідчого, прокурора та суд, тощо [8].

Крім електронного браслета відповідно до згаданого наказу МВС можна застосовувати й інші засоби електронного контролю за підозрюваними (обвинуваченими): електронний моніторинг, мобільний контрольний пристрій, мобільний пульт моніторингу, персональний трекер, ретранслятор, сервер моніторингу, стаціонарний пульт моніторингу, стаціонарний контрольний пристрій [8].

Згідно із зазначеним наказом електронний прилад, виготовлений у вигляді браслета, називається персональним трекером, що буде подавати сигнал на стаціонарний контрольний пристрій, який знаходиться в житлі заарештованого, а він (пристрій), у свою чергу, буде цілодобово передавати дані на сервер моніторингу, розміщений в будівлі місцевого органу внутрішніх справ. Через нього ж буде здійснюватися голосовий зв'язок людини з черговим працівником міліції. Якщо обвинуваченому буде дозволено ходити на роботу і вільно пересуватися в денний час, він повинен буде брати з собою мобільний контрольний пристрій, що дозволить відстежувати його місцезнаходження за допомогою глобальних навігаційних супутникових систем GPS / ГЛОНАСС [7].

У разі виявлення несправностей або пошкодження ЕЗК, інших фактів, які свідчать про не-

санкціоноване знімання ЕЗК, черговий пульту моніторингу електронних пристроїв негайно доповідає керівнику. При цьому слід розуміти, що у такому разі буде проведено перевірку причин пошкодження пристрою, результати якої можуть бути невтішними для підозрюваного чи обвинуваченого – підстава для зміни запобіжного заходу на тримання під вартою.

Як стверджують фахівці МВС, запропонований до експлуатації електронний браслет дуже легкий і зручний. Його можна надівати на зап'ясток або на щиколотку, перші 5 хвилин людина його відчуває, а потім звикає. Про вартість такого приладу, так само як і всієї системи, говорити поки ще рано. Відомо тільки, що в Україні така техніка не виробляється, і купувати її, можливо, доведеться в Росії, Білорусі чи Великобританії [7]. Вартість цих пристроїв доволі висока, проте ініціатори нововведення переконані, що витрати будуть компенсовані за рахунок коштів, зекономлених на утриманні арештантів у слідчих ізоляторах.

Як саме служба МВС виконуватиме роль уповноваженого підрозділу із забезпечення електронного контролю за місцезнаходженням підозрюваних або обвинувачених, у керівництві відомства ще не визначилися. Імовірно, до справи буде залучено Державну службу охорони, яка вже має в своєму розпорядженні мережу централізованих пультів спостереження, обладнаних технікою дротової і бездротової сигналізації.

Однак не варто забувати, що електронна система відстеження є важливою, але не єдиною складовою інституту домашнього арешту. Він цілком може функціонувати і без неї, бо для контролю за дотриманням накладених судом обмежень можна використовувати і традиційні методи – раптові візити додому до заарештованих і перевірочні дзвінки на їхні домашні телефони.

За словами В. П. Пилипенка, загалом за кордоном понад 30 років використовуються 3 основних типи пристроїв для моніторингу перебування особи [7]. Перший та найпростіший тип (як у технологічному, так і в економічному плані) – це контроль за допомогою звичайної телефонної лінії. Сам по собі цей засіб контролю складається з двох пристроїв. Один, розміром із телефонний апарат, під'єднується до звичайної телефонної розетки, інший – легкий електронний браслет, що прикріплюється на зап'ястку особи або, найчастіше, на нозі в ділянці щиколотки. Між пристроями встановлено зв'язок, і коли браслет віддаляється на відстань, більшу від запрограмованої, подається сигнал тривоги. Він надходить на центральний сервер, а звідти – особі, яка здійснює безпосередній моніторинг конкретного правопорушника. Це може бути оператор за пультом спостереження в обласному відділенні внутрішніх справ, як у Росії, або офіцер із пробації, який отримує сигнал безпосередньо на свій iPhone, як у США. За домашнього арешту межі так званої допустимої зони можуть становити, наприклад, 30–50 м.

Другий тип – це аналогічний прилад моніторингу з використанням мобільного зв'язку. Така

система стане в пригоді в містах, проте може виявитися неефективною в сільській місцевості, де стільниковий сигнал слабший.

Третій тип полягає у стеженні за допомогою глобальної системи позиціонування (GPS). Складається з того ж браслета, переносного навігатора та стаціонарного передавача, що поміщається вдома. Застосування такого типу моніторингу є дорогим, але це дає змогу встановити реальне місцезнаходження особи за допомогою системи супутникового стеження. Більшість країн використовують супутникову систему NAVSTAR GPS, а Російська Федерація – ГЛОНАСС (Глобальну навігаційну супутникову систему), що залишилася ще з радянських часів.

У деяких країнах для більшої ефективності використовують змішані типи моніторингу. Принцип роботи всіх пристроїв один і той самий: пов'язані між собою стаціонарний передавач та персональний браслет, які фіксують перебування особи в певному місці. Різниця лише в способі зв'язку цього пристрою із центральним сервером.

Кримінальне законодавство багатьох держав чітко встановлює випадки, коли до особи можуть застосовуватися електронні засоби контролю, переважно – за скоєння дрібних злочинів.

Наприклад, у США електронні браслети носять особи, підозрювані чи вже засуджені за викрадення автомобілів, за злочини, пов'язані з наркотиками, а також особи, що порушують правила дорожнього руху чи зловживають спиртними напоями. Застосовують такі засоби контролю

й до осіб, причетних до статевих злочинів. У Швеції «контрольовану волю» можуть самостійно обрати для себе як альтернативу водії, винні в скоєнні ДТП [7].

У вітчизняному ж кримінальному процесі електронний моніторинг планується поки що лише як додаткова гарантія забезпечення виконання підозрюваним чи обвинуваченим своїх процесуальних обов'язків, основним з яких є з'явлення до суду. Хоча зарубіжне законодавство, на відміну від вітчизняного, більш досконало визначає порядок застосування такого запобіжного заходу, як домашній арешт, проте реалізація на практиці домашнього арешту є доцільною альтернативою утриманню особи під вартою.

Так, за даними, наведеними Генеральним прокурором України, впродовж 2011 р. у слідчих ізоляторах країни перебувало близько 40 тис. осіб і ще 150 тис. – в інших установах правоохоронних органів. На забезпечення утримання цих осіб було витрачено близько 6 млн гривень [9]. Як запобіжний захід домашній арешт дасть можливість скоротити кількість осіб, що знаходяться в слідчих ізоляторах, зменшити витрати державного бюджету на їх утримання, на оплату праці персоналу, на утримання будівель і споруд. Саме така економія коштів держбюджету надасть можливість закупити електронні браслети та інші необхідні прилади для контролю за підозрюваними, обвинуваченими. І найголовніше, домашній арешт забезпечить більшості цих осіб можливість зберегти себе в суспільстві.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. *Кучинська О. П.* Домашній арешт як запобіжний захід в кримінально-процесуальному законодавстві // Адвокат. – 2010. – № 7 (118). – С. 17-19.
2. *Фаринчик В. І.* Домашній арешт – альтернатива триманню під вартою // Юридичний вісник України. – 2012. – № 25. – 23-29 червня.
3. Коментарій к Уголовно-процессуальному кодексу Российской Федерации / под ред. А. В. Смирнова. – СПб. : Питер, 2003. – 1008 с.
4. Про поштовий зв'язок : Закон України від 4 жовтня 2001 р. № 2759-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 6. – Ст. 39.
5. Минимальные стандартные правила ООН в отношении мер, не связанных с тюремным заключением (Токийские правила) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_907
6. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права // Права людини і професійні стандарти для юристів в документах міжнародних організацій. – Амстердам – Київ, 1996. – 342 с.
7. *Пилипенко В. П.* Електронний моніторинг дозволить заощадити на триманні під вартою, а в перспективі – і на тюрмах // Закон і Бізнес. – 2012. – № 11 (1050). – 7-16 березня.
8. Про затвердження Положення про порядок застосування електронних засобів контролю : Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 9 серпня 2012 р. № 696 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 76. – Ст. 3093.
9. Замість СІЗО – домашній арешт // Радіо «Свобода». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://helsinki.org.ua/index.php?id=1326710_885.

Вильгушинский М. И., Лихолетова Ю. А. К вопросу применения домашнего ареста как меры пресечения согласно Уголовному процессуальному кодексу Украины

Рассматриваются отдельные процессуальные особенности избрания меры пресечения в виде домашнего ареста. Предложены рекомендации по совершенствованию уголовно-процессуального законодательства Украины.

Ключевые слова: мера пресечения, преступность, домашний арест, подозреваемый, обвиняемый, электронные средства контроля, орган внутренних дел

Vilgushinsky Mykhailo, Likhohietova Yuliya. Concerning the issue of home arrest application as a measure of restriction according to the criminal procedure code of Ukraine

Certain procedural peculiarities of choosing of home arrest as a measure of restriction are considered. The recommendations concerning upgrading of the criminal procedure legislation of Ukraine are suggested.

Key words: measure of restriction, criminality, home arrest, suspected person, accused person, electronic means of control, body of internal affairs